CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет
Кафедра теорії права та прав людини

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
проф. Віталій ГОРДЄЄВ
“ 28 ” серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

вибіркова

Освітня програма Право
Спеціальність D 8 Право
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
юридичний факультет
Мова навчання українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Критичне мислення», складена відповідно до вимог Освітньої програми «Право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D 8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Розробники:

Донченко Ольга Павлівна, асистент кафедри теорії права та прав людини, кандидат юридичних наук;

Байталюк Зоряна Володимирівна, асистент кафедри теорії права та прав людини, доктор філософії PhD.

Викладачі, що забезпечують читання даної навчальної дисципліни:

Донченко Ольга Павлівна, асистент кафедри теорії права та прав людини, кандидат юридичних наук;

Байталюк Зоряна Володимирівна, асистент кафедри теорії права та прав людини, доктор філософії PhD.

Затверджено на засіданні кафедри теорії права та прав людини

Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Завідувач кафедри теорії права та прав людини _____ **д.ю.н., проф. Наталія ГУРАЛЕНКО**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

Мета навчальної дисципліни. Критичне мислення та освітній процес, побудований на його засадах, за останні роки стали основою освітніх реформ у провідних країнах Європи. Уміння критично мислити забезпечує науково-технічний і суспільний прогрес та є запорукою демократії, а освіта відіграє в його розвитку першорядну роль. Критичне мислення забезпечує самостійні та відповідальні дії, а також характеризується самовдосконаленням.

Запропонована навчальна дисципліна «Критичне мислення» дозволить студентам опанувати стратегії та процедури критичного мислення, що дасть змогу підвищити їм особистісну ефективність та успішність ухвалених рішень.

Усвідомлення значення і місця «Критичного мислення» в системі підготовки майбутніх юристів знайшло своє відображення у запропонованій програмі, що дає можливості при успішному її проходженні досягти поставленої **мети:** 1) ознайомити студентів з основними закономірностями, формами та правилами критичного мислення, яке є необхідним підґрунтям до набуття ними навичок результативного юридичного мислення; 2) сформувати у студентів вміння пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання в контексті системного підходу з елементами структурно-функціонального аналізу; користуватися всіма доступними джерелами знань, мати навички самостійного добору матеріалів до рефератів, відповідей, самостійної роботи; здобувати навички використання в роботі засобів масової комунікації, в тому числі комп'ютерних джерел інформації.

Пререквізити. Для підвищення ефективності засвоєння вибіркової навчальної дисципліни «Критичне мислення» здобувач вищої освіти повинен володіти початковими навиками логічного та аналітичного мислення, а також вивчити такі дисципліни як «Теорія права», «Права людини», «Історія вропейського права» та ін.

Результати навчання. Після вивчення навчальної дисципліни «Критичне мислення» студент володітиме сукупністю загальних і фахових компетентностей, що закріплені в Освітній програмі підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК 16. Здатність працювати автономно.

ЗК 20. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і обов'язків.

Спеціальні фахові компетентності (СК):

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК 20. Розуміння природи правничої аргументації та здатність її застосовувати.

Програмні результати навчання (РН):

РН 1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 7 Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 12 Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

РН 15 Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 24 Демонструвати критичне творче осмислення правових норм, законів, правових явищ з погляду їх гуманістичного, демократичного і морального змісту.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Види підмкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	4	3,0	90	12	24	-	-	54		Залік
Заочна	2	4	3,0	90	4	6	-	-	80		Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем з навчальної дисципліни	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 1**. Основи критичного мислення											
Тема 1. Що таке критичне мислення	12	2	4			7	11	1	1			10
Тема 2. Аналіз та синтез у критичному мисленні	12	1	2			7	11	1	1			10
Тема 3. Критичне оцінювання та читання	9	1	2			7	12		1			10
Тема 4. Критичний аналіз запитань та відповідей	12	2	4			6	12		1			10
Разом за ЗМ1	45	6	12			27	46	2	4			40
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 2.** Критичне мислення та інформація											
Тема 5. Поняття та види інформації	12	2	4			7	11	1				10
Тема 6. Фейки, пропаганда, мані-	12	2	4			7	11	1				10

пуляції												
Тема 7. Конструювання аргументованих висловлювань	12	1	2			7	11		1			10
Тема 8. Участь у дискусіях та дебатах	9	1	2			6	11		1			10
Разом за ЗМ 2	45	6	12			27	44	2	2			40
Усього годин	90	12	24			54	90	4	6			80

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	**Що таке критичне мислення** Поняття критичного мислення. Принципи критичного мислення. Необхідність у навичках критичного мислення. Когнітивні упередження.
2	**Аналіз та синтез у критичному мисленні** Аналіз як діяльність людини. Пізнання предметів та явищ шляхом поділу їх на складові, виокремлення їх властивостей, частин, визначення зав'язків між ними. Синтез як «поєднання, з'єднання, складання» – поєднання окремих ознак предмета і відображення його як цілого, метод вивчення об'єкта у його цілісності, у єдиному і взаємному зв'язку його частин.
3	**Критичне оцінювання та читання** Критичне оцінювання як одне з головних умінь сучасної людини. Критичне оцінювання як одне з головних умінь сучасної людини. Навички критичного читання для протидії маніпуляціям. Запитання при критичному читанні.
4	**Критичний аналіз запитань та відповідей** Суть і структура запитань. Запитання як логічна форма. Функції та значення запитань. Види запитань. Сутність та види відповідей. Види відповідей. Взаємозалежність запитань та відповідей. Правила формулювання запитань та відповідей.
5	**Поняття та види інформації** Поняття інформації. Джерела інформації. Види інформації. Властивості інформації. Факти і думки. Художній, публіцистичний та рекламний текст. Науковий текст. Юридичний текст.
6	**Фейки, пропаганда, маніпуляції** Поняття дезінформації. Фейк як неперевірена, недостовірна інформація. Мета фейків. Відповідальність за поширення фейків. Пропаганда та маніпуляція. Правила інформаційної гігієни під час війни.
7	**Конструювання аргументованих висловлювань** Поняття аргументації. Структура аргументації. Пропонент, опонент, аудиторія як суб'єкти аргументативного процесу. Поняття аргументу, види аргументів. Пошук аргументів у тексті. Сильні та слабкі аргументи. Доведення позиції за допомогою аргументів. Спростування і контраргументація. Правила та помилки доведення та спростування. Некоректна аргументація.
8	**Участь у дискусіях та дебатах** Змагальний діалог (суперечка). Вимоги до суперечки. Види суперечки. Поняття дискусії, участь у дискусії. Поняття письмової дискусії. Поняття дебатів. Підготовка до дебатів, прове-

	дення дебатів. Система аргументації для участі в дебатах. Формулювання запитань для дебатів.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1	**Що таке критичне мислення** **Питання:** 1. Чим критичне мислення концептуально відрізняється від «звичайного» (автоматичного або побутового) мислення? 2. Які базові принципи критичного мислення (об'єктивність, скептицизм, гнучкість) є найважчими для дотримання у повсякденному житті та чому? 2. У яких професійних сферах відсутність критичного мислення може призвести до катастрофічних наслідків? Наведіть приклади. 3. Як саме упередження викривляють наше сприйняття реальності та заважають приймати раціональні рішення? **Завдання:** 1. Людина шукає в мережі інформацію про користь чи шкоду певної дієти. Алгоритми соцмереж підсовують їй виключно ті статті, які підтверджують її початкову думку. Проаналізуйте, яке когнітивне упередження тут спрацювало та розпишіть покроковий алгоритм дій, як вийти з цієї «інформаційної бульбашки». 2. Згадайте та письмово розберіть ситуацію з власного життя, коли ви прийняли хибне рішення через когнітивне упередження (наприклад, «ефект натовпу» або «стереотипне мислення»). Опишіть, який принцип критичного мислення допоміг би цього уникнути.
2	**Аналіз та синтез у критичному мисленні** **Питання:** 1.Чому глибокий аналіз будь-якої проблеми завжди передує її вирішенню і що відбувається, якщо ми пропустимо етап виокремлення властивостей об'єкта? 2.Як під час аналізу інформаційного повідомлення навчитися бачити приховані зв'язки між його окремими частинами? 3. Чому синтез — це не просто механічне склеювання фактів докупи, а створення нового цілісного розуміння об'єкта? Як саме аналіз та синтез взаємодоповнюють один одного? **Завдання:** 1.Студентам пропонується складна стаття на актуальну суспільну тему. Завдання: розчленувати текст на складові елементи (головна теза, допоміжні аргументи, ілюстративні факти, емоційні маркери) та оформити це у вигляді ментальної карти (Mind Map). 2. На основі трьох абсолютно різних джерел (короткої статистичної довідки, інтерв'ю очевидця та офіційної заяви відомства) сформулюйте один цілісний, об'єктивний висновок про подію, пояснивши взаємозв'язок між цими даними.
3	**Критичне оцінювання та читання** **Питання:** 1.Чому критичне оцінювання вважається однією з топ-навичок XXI століття (soft skills) у фокусі сучасного інформаційного перевантаження? 2. Чим «пасивне» поглинання тексту під час читання відрізняється від критичного читання? 3. Як саме уважне та ретельне читання допомагає виявити приховані текстові маніпуляції авторів? **Завдання:** 1. Візьміть рекламну статтю або передвиборчу програму політика. Прочитайте її методом «читання з маркуванням» (на полях ставте знаки: «+» — знаю, «-» — суперечить моїм даним, «?» — хочу перевірити, — маніпуляція/емоція). Напишіть короткий критичний відгук на цей текст. 2. Складіть універсальний чек-лист із 7 обов'язкових запитань, які кожен студент повинен поставити науковій або публіцистичній статті перед тим, як посилатися на неї у своїй дослідницькій роботі.
4	**Критичний аналіз запитань та відповідей** **Питання:** 1. У чому полягає суть запитання як логічної професійної форми? 2. Які існують види запитань (відкриті/закриті, уточнюючі, навідні, провокаційні) та в яких ситуаці-

	ях їх доцільно використовувати? 3. Які відповіді на запитання можна вважати релевантними (по суті), а які є тавтологічними чи ухильними? 4. Яких логічних правил слід дотримуватися при формулюванні запитань та відповідей? **Завдання:** 1. Перегляньте фрагмент відео-інтерв'ю відомого журналіста з політиком або експертом. Випишіть 3 запитання журналіста та класифікуйте їх за видом. Проаналізуйте відповіді спікера: чи були вони прямими, чи містили маніпуляції та ухилення від суті. 2. Перетворіть 5 некоректних, розмитих або агресивних запитань (наданих викладачем) на коректні, конструктивні та чіткі запитання, які спонукають до діалогу, а не до захисту.
5	**Поняття та види інформації** **Питання:** 1. Які критерії визначають якість інформації 2. Чому людям психологічно важко відокремлювати об'єктивні факти від суб'єктивних думок, оціночних суджень чи вражень? 3. Чим за своєю структурою, мовою та метою відрізняються художній, публіцистичний, рекламний, науковий та юридичний тексти? 4. Чому юридичний текст вимагає особливого рівня критичного мислення та виключно буквального тлумачення слів? **Завдання:** 1. На основі запропонованого тексту обсягом в одну сторінку (наприклад, аналітичний звіт або стаття з медіа) розфарбуйте жовтим маркером чисті факти (те, що можна верифікувати), а зеленим — оціночні судження, емоції та інтерпретації автора. Порахуйте їхнє відсоткове співвідношення. 2. Оберіть одну просту життєву подію (наприклад, «у місті виникли великі затори»). Опишіть її у трьох різних стилях на вибір: науковому, рекламному та юридичному.
6	**Фейки, пропаганда, маніпуляції** **Питання:** 1. Яка головна мета створення та поширення фейків? 2. Які базові психологічні тригери (страх, гнів, гордість, жалість) найчастіше експлуатують пропагандисти для відключення раціонального мислення аудиторії? 3. Хто має нести юридичну та моральну відповідальність за репост неперевіреної інформації — першоджерело чи звичайний користувач, який натиснув «поділитися»? 4. Які специфічні правила інформаційної гігієни є життєво необхідними під час бойових дій та масштабних криз? **Завдання:** 1. Використовуючи інструменти фактчекінгу доведіть або спростуйте правдивість наданого викладачем скріншоту «новини» з Telegram-каналу. 2. Розробіть коротку кишенькову пам’ятку (інфографіку або чек-лист) для своїх родичів: «Як розпізнати маніпуляцію в новинах та захиститися від фейків».
7	**Конструювання аргументованих висловлювань** **Питання:** 1. З яких трьох обов'язкових елементів складається повноцінний аргумент? 2. За якими критеріями аргументи поділяються на «сильні» та «слабкі» і чому посилання на авторитет чи більшість не завжди є сильним аргументом? 3. Які існують логічні та коректні способи контраргументації та спростування позиції опонента без переходу на особистості? 3. Які логічні помилки конструювання аргументів є найпопулярнішими (наприклад, «підміна тези», «після цього, отже, внаслідок цього» або перехід на особистості)? **Завдання:** 1. До тези «ШІ повністю замінить викладачів у ЗВО до 2035 року» сконструюйте: а) один сильний аргумент ЗА цю тезу, б) один сильний контраргумент ПРОТИ неї. Обов’язково дотримуйтеся структури: теза — доказ — приклад. 3. Прочитайте запропонований текст дискусії. Знайдіть у ньому та випишіть щонайменше 3 приклади некоректної аргументації (наприклад, аргумент до милосердя, аргумент до гаманця, перехід на особистості *Ad Hominem*).
8	**Участь у дискусіях та дебатах** **Питання:** 1. Чим конструктивна дискусія відрізняється від деструктивної сварки чи змагального діалогу, спрямованого виключно на знищення опонента? 2. Які правила та часові регламенти дебатів забезпечують рівність сторін та об'єктивність висвітлення проблеми? 3. Які особливості, складнощі та етичні вимоги має письмова дискусія (наприклад, у коментарях на наукових форумах чи у соціальних мережах)? **Завдання:** 1. Прийміть участь у міні-дебатах в аудиторії: оберіть за випадковим принци-

	пом гостру тему та виступіть у ролі пропонента або опонента з дотриманням часового регламенту (2 хвилини на аргументацію, 1 хвилина на запитання). 2. Сформулюйте 3 підступних (але коректних) запитання для команди опонентів до обраної дебатної теми та пропишіть можливі варіанти відповідей, які ваша команда використовуватиме у разі аналогічної атаки з їхнього боку.

Самостійна робота студента

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин д.ф.н.	Кількість годин з.ф.н.
1	**Що таке критичне мислення**	**1.З'ясувати** історичні витоки концепції критичного мислення (від Сократа до Дж. Дьюї). **2.Скласти** ментальну карту (Mind Map) основних когнітивних упереджень, що заважають раціональному прийняттю рішень.	6	10
2	**Аналіз та синтез у критичному мисленні**	**1.Порівняти** аналіз та синтез як методи наукового пізнання, визначивши їхні спільні риси та відмінності. **2.Проаналізувати** структуру будь-якого складного суспільного явища за допомогою методу декомпозиції (розподілу на складові).	6	10
3	**Критичне оцінювання та читання**	**1.Окреслити** базові критерії оцінювання надійності та авторитетності наукового тексту. 2.**Скласти** перелік із 10 критичних запитань до тексту під час первинного ознайомлення з джерелом інформації.	4	10
4	**Критичний аналіз запитань та відповідей**	**1.З'ясувати** сутність логічних помилок, що виникають при порушенні правил формулювання запитань. **2.Підготувати** класифікацію видів відповідей на провокаційні та маніпулятивні запитання.	6	10
5	**Поняття та види інформації**	**1.Порівняти** мовні та структурні особливості наукового та юридичного текстів. **2.Скласти** порівняльну таблицю ознак об'єктивного факту та суб'єктивного оціночного судження (думки).	6	10
6	**Фейки, пропаганда, маніпуляції**	**1.З'ясувати** ключові механізми та психологічні інструменти впливу сучасної воєнної пропаганди на суспільство. 2.**Розробити** алгоритм дій (інструкцію) для перевірки першоджерела резонансної новини в соціальних мережах.	6	12
7	**Конструювання аргументованих висловлювань**	**1.Склади** схему класичної структури аргументації (теза — доказ — ілюстрація) на прикладі конкретної тези. **2.Проаналізувати** типові помилки доведення та спростування в академічному дискурсі.	6	10
8	**Участь у диску-**	**1.Окреслити** етичні та логічні вимоги	5	10

	сіях та дебатах	до ведення конструктивної письмової дискусії в Інтернет-просторі. **2.Підготувати** систему аргументів та контраргументів для захисту обраної позиції в межах дебатної теми.		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється в межах поточного контролю на кожному практичному занятті та додається до загальних балів аудиторної активності, що сумарно становлять 50 % від підсумкової оцінки з дисципліни. Поточна оцінка за виконання завдань самостійної роботи (зокрема розробку ментальних карт, аналіз інформаційних джерел, підготовку систем аргументів, фактчекінгові розслідування тощо) виставляється за універсальними критеріями залежно від рівня проявленої самостійності, обґрунтованості висновків та повноти виконання за розгалуженою шкалою: від максимальних балів за темами (при повному й аргументованому розкритті завдань із використанням додаткової літератури) до зниження на 1–2 бали (при незначних неточностях або недоліках в аргументації), формування середнього чи низького бала (при фрагментарності відповідей і суттєвих помилках) або виставляння 0 балів за невиконане чи неправильно виконане завдання. Додатково результати самостійного опрацювання окремих питань можуть зараховуватися через систему контролю за здобуття неформальної освіти (наприклад, курсів Prometheus) за наявності відповідних підтверджувальних документів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчання та викладання побудоване на комплексному і студентоцентричному підходах, принципах академічної свободи і академічної доброчесності, базується на інтерактивному навчанні практичного спрямування, поєднання самостійної та індивідуальної роботи студентів.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання є: усне опитування (індивідуальне, фронтальне та бліц-опитування); тестування на платформі Moodle; практичні завдання на платформі Moodle; розв’язання практичних ситуаційних завдань (кейсів) та аналіз інформаційних проблем; розробка та захист ментальних карт (Mind Maps) і структурно-логічних схем; створення візуальних проєктів та пам'яток з медіаграмотності; фактчекінгові розслідування та експертний аналіз медіатекстів і відео-інтерв'ю; участь у навчальних аудиторних дебатах та дискусіях; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; письмові самостійні та контрольні роботи.

Кумулятивний метод: 50 % майбутньої підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент набирає методом додавання балів, одержаних ним на кожному практичному занятті. Ще 50 % майбутньої підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент набирає під час заліку.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання як теоретичних знань, так і практичних навичок здобувачів вищої освіти (зокрема, вміння аналізувати інформацію, аргументувати позицію, розв'язувати кейси та вести дискусії) під час індивідуальної та командної роботи.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Максимальний бал за конкретну тему визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється за наведеними нижче універсальними критеріями.

Кількість балів	Критерії оцінювання
Максимальний бал, передбачений за відповідну тему	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, повністю розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовує обов’язкову та додаткову літературу. Правильно та в повному обсязі виконує поставлені завдання, демонструє самостійність, послідовність і обґрунтованість висновків.
На 1 бал менше від максимального	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, у цілому розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовує обов’язкову літературу. Допускає окремі несуттєві неточності або незначні помилки, які не впливають на загальну правильність відповіді. Правильно виконує переважну більшість поставлених завдань.
На 2 бали менше від максимального	У цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст під час усних виступів і письмових відповідей, однак відповідь не завжди є достатньо глибокою, аргументованою та послідовною. Допускає окремі суттєві неточності й помилки. Практичні та тестові завдання виконує переважно правильно, але не в повному обсязі.

Середній рівень у межах установленого максимального бала	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Викладає його фрагментарно та поверхово, без достатньої аргументації й обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускає суттєві неточності та помилки. Правильно виконує лише частину поставлених завдань.
1–2 бали	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі повно та послідовно викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки. Виконує лише окремі елементи практичних або тестових завдань.
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань. Не виконав поставленого завдання або виконав його неправильно.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання знань студентів на заліку

45-50 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу, вирішили практичне завдання.

41-44 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустили деякі неточності, вирішили практичне завдання При цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу.

37-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки. Частково вирішили практичне завдання.

34-36 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. Частково вирішили практичне завдання.

30-33 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкрили більшість його окремих положень і допустили при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми. Частково вирішили практичне завдання.

0-29 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, ко-

трі значно вплинули на загальне розуміння питання. Частково вирішили практичне завдання або не вирішили повністю.

Додатково

(для контролю та самоконтролю роботи студента)

Розподіл балів, які отримують студенти

(залік)

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)								Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	50	100
6	6	7	6	6	6	6	7		

Т1, Т2 ... – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

(для 1-6 курсів)

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ECTS**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Зараховано	A (90-100)	Відмінно
Зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Зараховано	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковимповторним курсом

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Що таке критичне мислення?
2. Навіщо сучасному правнику вчитися критичному мисленню.
3. Принципи критичного мислення.
4. Когнітивні упередження.
5. Що таке аналіз?
6. Що таке синтез?
7. Що таке критичне оцінювання?
8. Критичне читання.
9. Графічні організатори.
10. Суть і структура запитань.

11. Відкриті та закриті запитання.
12. Уточнюючі запитання.
13. Проблемні запитання.
14. Правила формулювання запитань.
15. Сутність та види відповідей.
16. Правила формулювання відповідей.
17. Що таке інформація та як ми її отримуємо?
18. Види інформації.
19. Факти та думки.
20. Специфіка художнього тексту.
21. Науковий текст як джерело інформації.
22. Особливості публіцистичного тексту.
23. Рекламний текст.
24. Що таке дезінформація?
25. Напрямки діяльності Центру протидії дезінформації при РНБО України.
26. Що таке маніпуляція?
27. Що таке фейк?
28. Що таке пропаганда?
29. Правила інформаційної гігієни.
30. Як знайти інформацію в ЗМІ?
31. Як оцінити інформацію з Інтернету?
32. Поняття аргументації. Структура аргументації.
33. Як побудувати сильний аргумент?
34. Чим відрізняється спростування від контраргументації?
35. Як ефективно спростовувати аргументи опонентів?
36. Що таке некоректна аргументація?
37. Змагальний діалог (суперечка). Вимоги до суперечки.
38. Види суперечок.
39. Що таке дискусія і як у ній брати участь?
40. Як взяти участь у письмовій дискусії та написати есе.
41. Що таке дебати?
42. Як підготуватися до дебатів?

Зарахування результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

При поточному контролі враховуються результати неформального навчання, здобуті на навчальній платформі Prometheus (https://prometheus.org.ua)

та інших платформах, що за змістом відповідають темі або окремим питанням теми навчальної дисципліни «Критичне мислення».

Під час зарахування результатів неформального навчання застосовується шкала оцінювання відповідно до розподілу балів за темою навчальної дисципліни

Оцінка виставляється за умови наявності документа здобувача, що підтверджує участь у заході неформального навчання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конверський А. Є. Логіка : підручник для студентів юридичних факультетів. 7-е видання. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 424 с.
10. Пометун О. І. Методика розвитку критичного мислення на уроках суспільствознавчих дисциплін. Київ : Освіта, 2022. 192 с.
2. Конверський А. Є. Критичне мислення : підручник для студентів закладів вищої освіти усіх спеціальностей. 5-те видання, перероб. і допов. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 386 с.
3. Логіка : підручник / О. М. Юркевич, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва та ін. ; за заг. ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2022. 220 с.
4. Мороз О. Як дикуни маркетплейсів маніпулюють свідомістю. Інформаційна гігієна під час війни. Київ : Yakaboo Publishing, 2023. 184 с.
5. Професійне мислення як фактор становлення сучасного правника : навч. посібник / Черновський О. К., Меленко О. В., Гриндей Л. М. Чернівці : Технодрук, 2021. 220 с.
6. Тетарчук І., Дяків Т. Логіка для юристів : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 150 с.
7. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 400 с.
8. Юркевич О. М., Павленко Ж. О. Підготовка до складання ТЗНПК у завданнях та рішеннях: логічний підхід. Харків : Контраст, 2022. 236 с.
9. Логіка: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня / уклад.: О. Г. Данильян, О. М. Юркевич, С. В. Качурова та ін. Видання 2-ге, перероб. і допов. Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2025. 130 с.
10. Грекул-Ковалик Т. А., Донченко О. П. Юридична логіка : навч. посібник. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 240 с.
11. Донченко О. П. Логічне та критичне мислення як умови когнітивного виживання під час війни. *Евристично-правовий потенціал філософсько-освітніх ідей представників Віденсько-Варшавської школи (1895-1939 рр.) та Віденського гуртка (1922 р.):* Зб. наук. праць за матеріалами І Міжнародної наук.-практ. конференції (Львів, 27 жовтня 2022 року) / Відпов. за вип. В. Б. Ковальчук; упоряд. Н. А. Гураленко, І. В. Кравець, С. С. Сливка, А. С. Токарська. Львів, 2022. Видавництво «БОНА». 2022. С. 34-36.
12. Донченко О. П. Критичне мислення як засіб інформаційної гігієни та інструмент захисту інформаційних прав. *Міжнародне та національне право в*

епоху цифрових технологій: перспективи, виклики та загрози, 16 березня 2023 р., м. Чернівці / Відп. за вип. О. Т. Волощук, уклад. О. Т. Волощук, Н. А. Гураленко. Чернівці, 2023. С. 10-12.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. https://www.facebook.com/esd.org.ua/posts/1289903751041243/
2. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T3/about
3. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osvitni-instrumenty-krytychnoho-myslennya/?utm_source=chatgpt.com
4. https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/?utm_source=chatgpt.com
5. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/critical-thinking-science/?utm_source=chatgpt.com

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.